

Oosterhout, Oudenbosch. Nijmegen (Hatert, Wichem, Overassel), Wageningen, Varsseveld, Winterswijk, Kootwijkerveen, Nieuwkerkerveen. Almelo. Vriezenveen, Denekamp, Staphorst, Avereest. de Bilt, Soestdijk, Vuursche. Hoogeveen. Nieuw-Dordrecht, Assen, Tinaarlo, Eelde, Smilde. Haren, Paterswolde, Winschoten. Nieuw-Loosdrecht, Bussum, Amsterdam, Leimuuden. den Haag, Staalduin.

E. polystachyum L. In moerassige weilanden in veenstreken. Elslø, Bunde, Plasmolen, St. Jansberg. Deurne. Ede, Harderwijk. Amersfoort. Harendermolen, Paterswolde.

E. gracile Koch. In lage, moerassige veenstreken. Maarhees. Dongen. Apeldoorn, Kootwijkerveen. Achttienhoven, Kortenhoeft. Sneek, Joure. Amstelveen.

H. HEUKELS.

Vragen en Korte Mededeelingen.

Amsterdamsche Entomologische Club.

Op Zaterdag 15 November hield de A. E. C. hare 23ste bijeenkomst, onder voorzitterschap van Dr. J. Th. Oudemans, des avonds te 8 uur, in Zeemanshoop.

Aanwezig 11 leden; de heeren Mac. Gillavry, Jaspers, Heimans en Leefmans hebben bericht gezonden, verhinderd te zijn, om de vergadering bij te wonen.

De heer Polak vertoont rupsen van *Macrothylacia* (*Bombyx*) *rubi* L., alle bezet met verscheidene aan de haren vastgekleefde eieren van een of anderen parasiet. De eieren zijn wit en thans uitgekomen; de parasitische larven hebben zich ook reeds in het lichaam van haar gastheer ingeboord. Daar in een vorig jaar rupsen van dezelfde vindplaats, Schoonoord in Drenthe, doch later verzameld, bleken verscheidene sluipvliegen te herbergen, is het vermoeden niet ongegrond, dat men ook nu de eieren van deze dieren voor zich heeft. Zoodra het wat verder in den tijd is, zal door microscopisch onderzoek aan een der uit het lichaam genomen larven gemakkelijk uit te maken zijn, of inderdaad Tachiniden dan wel Ichneumoniden-larven hier aanwezig zijn.

De heer Bouman geeft ter bezichtiging rond een wijfje van *Lycaena icarus* Rott., waarvan de onderzijde de afwijking doet zien, dat twee der zwarte oogvlekken door een zwart boogje verbonden zijn. De voorzitter, aan wien de heer Bouman het voorwerp voor de „Nederlandsche Standaardverzameling” aanbiedt, herinnert zich, een dergelijk voorwerp van *Lycaena argus* L. te bezitten. Hij vestigt er de aandacht op, dat juist het voorkomen van parallelle afwijkingen bij naverwante soorten een feit is, dat voor de studie van de variabiliteit van gewicht is. Als voorwerpen van niet alledaagsche soorten toont de heer Bouman nog een exemplaar van *Hadena lithoxylea* F., gevonden te Ingen (2 uur van Tiel) en een van *Coscinia* (*Emydia*) *cribrum* L., afkomstig van Doetinchem.

De heer Baart de la Faille laat verscheidene woningen zien van eene Valdeurspin van het eiland Corsica, *Cteniza fodiens*.

De heer de Meijere vertoont allereerst eenige exemplaren van *Adalia bipunctata* L. (*Coccinellidae*), die bijzonder sterk in grootte en teekening verschillen; o. a. ook een paartje, waarvan het mannetje zeer klein, het wijfje zeer groot is. Verder deelt spreker mede, dat hij, onder meer, uit doode rupsen en poppen van *Malacosoma* (*Bombyx*) *neustria* L. eene gewone aasvlieg verkreeg, welke echter nagenoeg geheel bedekt was met mijten, die, terzelfder plaatse levend, de vlieg als transportmiddel hadden willen gebruiken. Dan vertoont dezelfde spreker exemplaren van *Carphotricha pupillata* Fall., eene uiterst fraaie vlieg (*Trypetinae*), waarvan de larve in de bloemhoofdjes van *Hieracium umbellatum* L. leeft. Eindelijk geeft de heer de Meijere een overzicht van hetgeen hij nog nader te weten is gekomen van de levenswijze der Conopiden. Hoewel de zomer van 1902 niet gunstig was voor het onderzoek, allereerst omdat er niet veel hommels en dus de nesten daarvan bijna niet te vinden waren, zoo is toch gebleken, dat, behalve *Physocephala rufipes* F. en *vittata* F., in het onderzochte materiaal nog twee andere soorten aanwezig waren, een van welke o. a. hierdoor gekenmerkt is, dat er meerdere exemplaren in hetzelfde hommelsachterlijf parasiteeren. Merkwaardig is ook, dat een der puparia van *Physocephala vittata* F. een viertal Chalcididen opleverde, parasieten van den tweeden graad dus.

De heer Oudemans, aansluitend aan hetgeen hij straks opmerkte, vestigt er de aandacht op, dat hij een zeer treffend voorbeeld van parallelle afwijking kan laten zien. Van elk der drie bij ons voorkomende, naverwante Satijn-

en Bastaardsatijnvlinders, bezit hij thans een voorwerp, dat niet zuiver wit, doch min of meer grauw is; aan de onderzijde der vleugels is dit nog duidelijker dan aan de bovenzijde. Het zwakst is deze afwijking te zien bij een mannetje van *Porthesia similis* Fuesfl., 10 Augustus 1898 te Laag-Soeren door spreker gevonden. Krachtiger komt zij voor bij een wijfje van *Euproctis chrysoorrhoea* L., op 6 Augustus 1898 door spreker verkregen uit eene pop, waarvan de rups te Nijmegen gevonden was. Het sterkst is echter de afwijking bij een wijfje van *Stilpnotia salicis* L., dat de heer Snijder onlangs zoo goed was, aan spreker te schenken. Dit voorwerp, dat er als beroekt uitziet, is een wijfje en werd door den heer Snijder op 16 Augustus 1902 uit eene pop van Stavenisse (Z.) verkregen.

Hierna vertoont de heer Oudemans nog de volgende voorwerpen: een wilgeblad met eieren van *Pteronotus pavidus* Lep., thans 5½ jaar lang op formol bewaard; de kleur van het blad is nogal verbleekt, doch de vorm van blad en eieren is zeer mooi bewaard gebleven; een zwarten loopkever, eerst kort te voren uit de pop gekomen en daarom nog geelwit van kleur; eene larve van eene koningin van *Vespa crabro* L.; een *Hister*, dragende tal van mijten in het transportkleed van extremitetloos, gesteeld, vastzittend bolletje en eindelijk eene zeer merkwaardig gevormde javaansche rups.

De heer Van Waterschoot van der Gracht laat een abnormaal kippenei zien, eene halve schaal binnen eene geheele schaal, zonder of nagenoeg zonder eiwit of dooier.

De heer Snijders vermeldt als voedsel, waarop de rups van *Ourapteryx sambucaria* L. in zijn tuin gevonden werd, o. a. appel en morel. In de gevangenschap aten de rupsen met evenveel graagte peer en wilg. Deze rups is dus wel polyphaag. De heer Oudemans vermeldt, om dit te bevestigen, bovendien nog de vondst op heggerank.

De heer van Beek vertoont, namens den heer Thijssse, een door dezen den 28sten Juli van dit jaar op Texel in copula gevonden paartje van *Zygaena filipendulae* L. waarvan het bijzondere is, dat van het wijfje alleen het achterlijf de pophuid heeft afgeworpen; overigens zijn alle deelen er nog mede bekleed. Men kreeg dus deze indruk, dat eene imago met eene pop gepaard was.

De voorzitter merkt op, dat de verklaring van het bovenstaande wel deze is, dat in dit geval de pophuid, zooals enkele malen meer gebeurt, niet op de normale wijze gebarsten is; de pop werkt zich bij deze soort halverlijve uit het spinsel en moet dan openbarsten, doch hier is de pophuid rondom de basis van het achterlijf afgescheurd; vervolgens is het dier, dat geen steun meer had, uit het spinsel gevallen. Merkwaardig genoeg is het, dat een mannetje dit wijfje toch heeft weten te vinden en er zich over heeft ontfermd; wel een bewijs, dat voor beide handelingen de heldere kleuren van het dier niet aan den dag behoeven te komen.

Lobo, de koning van Currumpaw en andere verhalen, door Ernest Seton Thompson. Uit het Amerikaansch door Anna van Slooten. Amsterdam Joh. G. Stemler Jzn. Gebonden pp. 220, geïllustreerd met 14 autotypiën.

Dit is een van de merkwaardigste boeken van den laatsten tijd. Tot voor eenige jaren was Ernest Seton Thompson in Europa maar weinig bekend, hoewel hij in Amerika reeds zeer gewaardeerd werd en zijn werk door oud en jong om 't zeerst werd bewonderd. In den winter van 1900 gaf het bekende Engelsche kunst-tijdschrift *The Studio* in zijn winter-nummer „Modern Pen Drawings” de reproductie van enkele platen van dezen zeer origineelen dieren-